

Årsplan

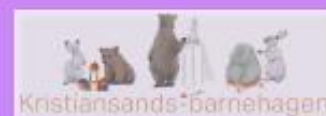
Maurtua Barnehage SA
2026/27

Vi ønsker at alle barn skal oppleve trygghet,
tilhørighet og mestring!

- Foreldre
- Kjennetegn
- Kvalitetsområdet

Kristiansands Barnehagen

Fastsatt av samarbeidsutvalget 19.6.2026

Innhold

Kontaktinformasjon	3
Barnehagens hovednummer er: 380 56 490	3
(med tastevalg når du de ulike avdelinger og daglig leder)	3
Ny i barnehagen	4
Overganger	4
Hva er barnehagens årsplan?	5
Felles verdier, retning og fokus – «sterkere sammen for barn og unge»	5
Barnehagens hovedsatsingsområde	6
Samarbeid	7
Foreldresamarbeid	7
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest	7
Lek og læring i barnehagen	7
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	8
Omsorg og danning	8
Kommunikasjon og språk	9
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	9
Bærekraftig utvikling	9
Livsmestring og helse	10
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø	10
Vurdering	11
Progresjon	11
Plan for arbeidet	12

Vår barnehage

Årsplanen for 2026-2027 gir et innblikk i hvordan vi i Maurtua barnehage arbeider for at barna skal oppleve trygghet, trivsel, mestring og inkludering. Planen fungerer som et styringsverktøy for personalet, en kvalitetssikring for foreldre og informasjon til våre samarbeidspartnere og studenter. Gjennom hele barnehageåret fungerer dette dokumentet som en rød tråd for våre pedagogiske valg. Vår visjon er selve fundamentet for alt vi gjør: «I Maurtua ønsker vi å bidra til lekne, rause barn med god selvfølelse».

Maurtua er en foreldreid, ideel barnehage som har vært en betydningsfull del av nærområdet helt siden 1993. Barnehagen startet opprinnelig med to avdelinger, men i 2004 utvidet vi for å gi plass til enda flere barn. I dag er vi en moderne fire-avdelings barnehage hvor hver krone går direkte tilbake til drift og barnas hverdag.

Hos oss møter du et stabilt og erfarent personale bestående av pedagogiske ledere, barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter. Vi er stolte av den brede kompetansen og det gode arbeidsmiljøet vårt, som danner grunnlaget for det trygge og gode samarbeidet vi har i barnehagen. Som IA-bedrift og medlem av PBL, jobber vi systematisk med HMS og et helsefremmende arbeidsmiljø i samarbeid med bedriftshelsetjenesten. En hverdag med fokus på trivsel.

Vi er så heldige å ha egen kjøkkenmedarbeider i full stilling. Dette er en stor gevinst for både barn og voksne; det sikrer to sunne, næringsrike måltider hver dag, samtidig som det frigjør de ansattes tid til det aller viktigste – det pedagogiske arbeidet og samværet med barna.

Naturen er en viktig boltreplass for oss. I skogen ved Sukkevann har vi vårt eget turområde, «Bjørnebærhiet». Her har vi gapahuk, tauløype, balansestokker mm. En arena som inviterer til utforskning, lek og gode naturoplevelser året rundt.

For at barna skal få en best mulig hverdag, er vi avhengige av et tett og godt samarbeid med barnas foreldre. Vi oppfordrer alle til å bruke hjemmesiden vår, hvor du finner praktisk informasjon, og appen *Kidplan* for daglige oppdateringer, dagsreferater og beskjeder.

Har dere spørsmål knyttet til avdelingen, er pedagogisk leder nærmeste kontaktperson. For spørsmål om drift, økonomi eller andre praktiske henvendelser, er undertegnede dør alltid åpen.

Vi gleder oss til et innholdsrikt barnehageår, og håper dere vil trives like godt i Maurtua som det vi gjør!

Med vennlig hilsen

Terje Taxerås, daglig leder

Kontaktinformasjon

Barnehagens hovednummer er: 380 56 490

(med tastevalg når du de ulike avdelinger og daglig leder).

Ønsker du å ringe direkte?

Daglig leder:	952 29 340
Avd. Rognebær (1-3 år):	922 06 926
Avd. Bjørnebær (1-3 år):	922 08 347
Avd. Blåbær (3-6 år):	920 83 214
Avd. Tyttebær (3-6 år):	920 72 648

Hjemmeside: www.maurtuabarnehage.no
E-post: post@maurtuabarnehage.no

Ny i barnehagen

Å begynne i barnehagen er en stor overgang for det enkelte barn, og oppstarten skal tilpasses til det beste for barnets behov. Foreldrene er aktivt med i oppstarten. Barnehagen bygger på [felles rutiner utarbeidet for alle barnehager](#) og legger til rette for en oppstart som fremmer trygghet og gode relasjoner, og som legger grunnlag for trivsel og utvikling. Før barn begynner i barnehagen, blir «helt nye» foresatte invitert på foreldremøte. Alle inviteres til besøk i barnehagen sammen med barnet. De får sett avdelingen barnet skal gå på, og hilst på personalet.

Før sommerferien har vi flere besøksdager etter avtalt tid, der barn og foresatte er velkommen. Her blir vi litt mer kjent med hverandre før oppstart i august.

Under tilvenningsperioden er vi opptatt av at barna skal få en best mulig overgang til barnehagen. Barn skal oppleve at barnehagen er et trygt og godt sted å være. Det samme gjelder for foresatte. Barn er forskjellige, og personalet vil ha en tett dialog med foresatte i denne perioden. Foresatte får informasjon om tilvenningsperioden på besøksdagene. Det er viktig å sette av god tid til tilvenning, 1 til 2 uker. Barna bør ikke ha fulle dager de to første ukene.

Overganger

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

Avdelingene Bjørnebær og Rognebær har et tett samarbeid, og det samme har avdelingene Blåbær og Tyttebær. Når barna skal videre fra liten til stor avdeling, planlegges dette grundig, for å fordele barna på beste mulig måte. Barnehagen passer alltid på at de kommer sammen med andre fra avdelingen. Vi forsøker å dele opp slik at antall gutter og jenter er jevnt fordelt på avdelingene. Når barna er fordelt, blir de invitert på besøk til ny avdeling før de skal begynne. En ansatt fra småbarnsavdelingene vil alltid være med. Barna får se hvor de

skal ha plassen sin i garderoben. De får gjort seg kjent med på avdelingen, og de deltar i frilek, samlingsstund og måltider.

Foresatte får et skriv fra pedagogiske ledere på ny avdeling, der de ønskes velkommen. Alle foresatte får tilbud om en overgangssamtale før sommeren. På slutten av barnehageåret har ped. ledere et møte, der nyttig informasjon om det enkelte barn deles. Dette er med på å gjøre overgangen trygg og god. Det kan oppleves som en stor overgang for barn å bytte avdeling, vi anbefaler derfor kortere dager den første tiden. Vi bruker hele august til tilvenning, og starter ikke med normal ukeplan før september. Det betyr bla. at turer starter først i september. Barn og ansatte skal få god tid til å bli kjent med rutiner og hverandre.

Overgang barnehage – SFO og skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et samarbeid mellom barnehagen og SFO/ skolen er på bakgrunn av dette viktig. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#). Maurtua barnehage har en egen del på foreldremøtet, der vi kommer inn på viktige ting å tenke på for foreldre og ansatte for at overgangen til skolen og SFO skal bli best mulig for det enkelte barn. Barnehagen sender i samråd med foreldre et overføringsskjema til SFO og skole der også barnet får uttale seg om hva de blant annet tenker om det å begynne på skolen og SFO.

I Maurtua fokuserer vi kontinuerlig på å gjøre overgangen best mulig for det enkelte barn. Vi har en ukentlig klubb for skolestartere, på tvers av avdelingene. Dette er en skoleforberedende klubb med fokus på mestring, gruppetilhørighet og grunnleggende faglige ferdigheter. Klubben skal være lystbetont og spennende, og gi barna en liten smakebit på det å begynne på skolen.

Dette jobber vi med i skolestarterklubben:

- lek og sosial kompetanse
- selvstendighet og konsentrasjon
- rekke opp hånda og ta ordet samt lytte til andre
- språk og begrepsforståelse
- skrive eget navn og bli kjent med bokstaver
- rim, stavelser og rytmer
- tall og telling, geometriske former, figurer, mønster og målinger

Barna jobber videre med ulike temaer for å øke ferdigheter som; konsentrasjon, språk og selvstendighet.

Maurtua har også et samarbeid med Asbjørn Arntsen og Kilden. Det hele avsluttes med deltagelse og sang på seniorkildens juleforestilling «Fra julebakst til englesang», i desember. Dette har erfaringsvis vært med på å gi barna en opplevelse av mestring.

På våren drar vi på gjentatte skolebesøk, der barna får møte noen voksne som jobber på SFO og skolen. Vi får en omvisning ute og inne. I tillegg til at vi får følge en førsteklasse en hel fomiddag, og se hva en skoledag innebærer.

Barnehagen har også en årlig fotballturnering sammen med Espira- Fidje- og Maritippen barnehage. Dette er en fin anledning til å se andre barn som skal begynne på skolen samtidig.

Alle barnehager og skoler i Kristiansand har en felles overgangssekk. Denne sekken ønsker vi skal bidra til å gjøre overgangen, fra barnehagen til skole, lettere og tryggere.

Når de begynner i skolen vil de møte den samme sekken. Barna vil møte noe kjent når de begynner på skolen, som kan være med på å trygge barna. Vi jobber jevnlig med å ufarliggjøre det å begynne på skolen, og fokusere på alt det barna mestrer.

Dette er innholdet i sekken:

- Matregle: Ormen den lange
- Leke: Hoppetau
- Regle : "Finbeck og Fia" mfl.
- Boka: "Odd er et egg"
- Eventyr " Skinnvotten"

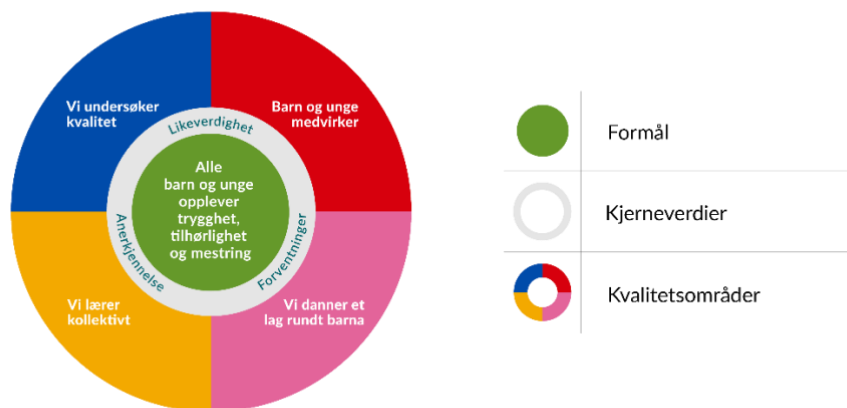
Hva er barnehagens årsplan?

Loven sier at alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Planen skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, dannelse og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus – «sterkere sammen for barn og unge»

Vår barnehage er en del av oppvekstsektoren i Kristiansand der vi er felles om et rammeverk som legger føringer for alt arbeid i barnehager, skoler og andre tjenester for barn og familie. Vårt felles rammeverk gir tydelig retning gjennom formålet om at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og mestring. Barnehagen skal ha prosesser rundt alle de fire kvalitetsområdene.

Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Barnehagens hovedsatsingsområde

Barnehagen har på bakgrunn av kartlegging av pedagogisk praksis prioritert følgende hovedsatsingsområde for kommende barnehageår:

Vi i Maurtua barnehage har valgt **sosial kompetanse** som vårt hovedsatsingsområde for 2026/2027. Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Den omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.

Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er viktig for at hvert enkelt barn skal trives, og for å bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i fellesskapet med andre barn og voksne. Forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med deres sosiale kompetanse.

I vårt arbeid legger vi særlig vekt på å styrke barnas selvfølelse, empati, prososiale ferdigheter, selvhevdelse og selvkontroll. Dette arbeidet foregår både i formelle og uformelle situasjoner i hverdagen. Vi inviterer barna til refleksjon ved å sette ord på tanker, meninger og følelser.

Vi benytter blant annet metodeverktøyet Hjerterprogrammet.

Hjerterprogrammet

Hjerterprogrammet er et praktisk og konkret pedagogisk verktøy vi bruker når vi jobber med, og øver på sosial kompetanse. I Hjerterprogrammet blir barna kjent med Mats og Mille. Vi følger dem i ulike hverdagssituasjoner, som barna lett kan kjenne seg igjen i. I samlingene legger vi vekt på at alle barna blir sett og hørt. Vi snakker sammen om de forskjellige temaene og vår hverdag.

«Tenk om alle barn kunne oppleve hvor verdifulle de er! En av barnehagens viktigste oppgaver er å hjelpe barn å utvikle holdninger, tilegne seg ferdigheter og få kunnskap om seg selv og andre. Sosial kompetanse handler om hvordan vi vokser og utvikler oss, hvordan vi har det inni oss og hvordan vi er mot hverandre. Hver enkelt av oss har en plass i fellesskapet som ingen andre kan ta. Det å respektere hverandres ulikheter er en del av barnehagens verdigrunnlag. Sosial kompetanse læres hele tiden. I barnehagens travle hverdag er det nettopp i det daglige samspillet at barnets selvfølelse, sosiale kompetanse og empati utvikles». (Hjerterprogrammet utviklet av Læringsverkstedet).

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det. Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. For nye barn har vi en oppstartsamtale med foreldrene en av de første ukene etter at barnet har begynt i barnehagen. Ellers har vi tilbud om foreldresamtale i oktober/november og i mars/april.

Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan. På appen Kidplan vil foresatte finne informasjon, dagsrapport (tavla), påmeldinger, ukeplaner og bilder fra sitt barns avdeling. På hjemmesiden er det informasjon om styret, SU, vedtekter m.m.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med, der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn
- antall, rom og form

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Vi har aldersdelte grupper gjennom året, slik at barna får tilpassende aktiviteter og lek ut i fra modenhet og utvikling. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen.

Når det gjelder lek og læring vil vi dette året spesielt jobbe med:

- Det settes av god tid til leken.
- Barna deles opp i mindre lekegrupper.
- Barnehagen har et bra og variert lekemateriell.
- Materiell er tilgjengelig i et oversiktlig og ryddig miljø.
- Tilgjengelige ansatte, som er aktive deltakere, rollemodeller og brobyggere i leken.
- Ansatte som inspirerer og videreutvikler leken.
- Barna lærer lekekoder.
- Barna har en venn å leke med.
- Barna får opplevelser som gir næring til leken.
- Barnelitteratur brukes som inspirasjon til lek.
- Det legges til rette for at alle barn kommer inn i leken.

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får mulighet til uttrykke seg, bli hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdninger hos de voksne i relasjon med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemme blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen. Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet

til demokrati og medvirkning.

- Barn skal oppleve at deres meninger blir hørt og tatt på alvor.
- Barn skal oppleve tilhørighet og trygghet.
- Barn skal få delta i fellesskap ut fra egne forutsetninger.
- Barn skal utvikle evne til samarbeid, respekt og ansvar.
- Barns kroppsspråk, følelsesmessige uttrykk og mimikk taes på alvor.
- Barna lærer å vente på tur.
- Barn skal lære å respektere andres meninger.
- Vi har fokus på likeverd og inkludering.
- Vi lytter aktivt til barnas ønsker, tanker og interesser.
- Vi arbeider for et inkluderende miljø.
- Vi jobber med prosjekter og tema ut i fra barnas interesser.
- Vi observerer og støtter barn som trenger hjelp for å uttrykke seg.
- Barn oppmuntres til å prøve selv, f.eks. av- og påkledning.

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner som preges av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få oppleve omsorg fra både voksne og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De voksne skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov. Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til omsorg og danning:

- Vi møter alle barn med åpenhet, varme og interesse, og vise omsorg for hvert enkelt barn.
- Vi er lydhøre og imøtekommende mot barn, og ivareta deres behov for omsorg.
- Vi er oppmerksomme på barn som trenger ekstra støtte, og tilpasser omsorgen deretter.
- Vi støtter og oppmuntre barn til å vise omsorg for andre.
- Vi støtter barns identitetsutvikling og selvforståelse.
- Vi tilrettelegger for meningsfulle opplevelser.
- Vi støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet.
- Vi synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.

- Vi løfter frem mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.
- Vi anerkjenner og bekrefter barns egne omsorgshandlinger.

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser det voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø i forhold til språkstand for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområder. Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til kommunikasjon og språk:

- Vi setter ord på handlinger, følelser og opplevelser i hverdagen for å støtte barns begrepsutvikling.
- Vi er bevisste på å utvide og videreutvikle barnas språk ved å stille åpne spørsmål og invitere til refleksjon og samtale.
- Vi bruker bilder, konkreter, leker og spill sammen med barna for å støtte språkutvikling og forståelse.
- Vi bruker bøker, eventyr, sanger, rim og regler som en naturlig del av hverdagen.
- Barn deles i mindre grupper, noe som gir rom for gode samtaler, fortellinger og økt språklig deltakelse.
- Vi oppfordrer foreldre og barn til å bruke sitt morsmål.
- Vi bidrar til at barn får gode felles opplevelser gjennom tradisjoner og markeringer, samlinger, musikk og drama.
- Vi bruker språket aktivt i alle hverdagssituasjoner for å styrke barns kommunikasjon og begrepsforståelse.
- Vi bruker språkverktøyet «Bravo», for de yngste. Et pedagogisk språkverktøy der målet er at barn skal øke eget ordforråd, språkforståelse og språklig bevissthet.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barn skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt. Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til mangfold, likestilling og gjensidig respekt:

- Barn møter trygge ansatte, som er gode rollemodeller.
- Barn blir sett og får være en del av et fellesskap.
- Barn får felles opplevelser som bidrar til et godt samhold, og gruppetilhørighet.
- Vi har fokus på sosial kompetanse, og jobber for at alle barn skal ha en venn.
- Vi bidrar til at barn opplever at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.
- Vi fremmer respekt, likeverd og likestilling.
- Vi bruker mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.
- Vi støtter, styrker og følger opp barn ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Barn skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling. Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til bærekraftig utvikling:

- Ukentlige turer. Der barn får erfaring med å ferdes i skogen.
- Vi ønsker å skape gode holdninger og verdier
- Barn er med på å sortere papir, restavfall, plast, glass/metall og matavfall

- Barnehagen er Grønt- flagg sertifisert. Barn skal delta og medvirke i planlegging, gjennomføring og evaluering av ulike prosjekter, bla;
 - Bær og planter i pallekarm
 - Vi har et oversiktlig og ryddig kildesorteringssystem
 - Lære om, og ta vare på småkryp, dyr og naturen generelt.
 - Lære om forbruk, gjenbruk og bærekraft.
 - Lære noe om hvor maten kommer fra.
 - Vi lærer barna å ta vare på leker og materiell.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Vi skal legge til rette for at barn blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barn skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med rammeplanens fagområder. Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til livsmestring og helse:

- Vi jobber med barns psykiske helse ved å støtte barn i å mestre motgang og å håndtere utfordringer.
- Barn lærer å bli kjent med egne og andres følelser.
- Barn blir kjent med ulike kroppsregler, og de får en innføring i hvordan vi skal oppføre oss overfor hverandre.
- Vi vektlegger barns egne grenser og det å stå opp for seg selv. Dette temaet er vi innom både på høsten og på våren.
- Skolestarterne går dypere inn på temaet.
 - Barna blir kjent med kroppens oppbygning, lærer å sette grenser for seg selv, at det er “min” kropp, og hva som er gode og vonde berøringer- og gode og vonde hemmeligheter.
 - Skolestarterne tegner fra NRKs “Øysteins blyant”. Gjennom tegning lærer barna om følelsene; sint, glad, redd, grue og trist. Dette er et opplegg som er utviklet i samarbeid med Stine Sofie stiftelse.
- Vi jobber med barns fysiske helse, ved å være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barns bevegelsesglede og motoriske utvikling.
- Barnehagen har faste turer hver uke, der vi bl.a drar til barnehagens eget turområde i skogen.
- Vi gir barn mulighet for ro, hvile og avslapning i løpet av barnehagedagen. De store barna som ikke sover, har hvilestund.
- Vi har en egen kjøkkenmedarbeider med fokus på matglede, varierte og næringsrike måltider.
 - Det serveres gjerne varm lunsj til første måltid (bla. lapskaus, fisk, poteter og grønnsaker, grøt).
 - Fukt og grønnsaker serveres daglig.
 - Det bakes brød hver dag.
 - Barnehagen følger kostholdsrådene og anbefalinger fra Helsedirektoratet.
 - Vi setter av god tid til hvert måltid slik at vi har tid og ro til den gode samtalen der alle barn er inkludert.
- Skolestarterne deltar på vanntilvenningskurs, som går over 8 uker i løpet av barnehageåret.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr § 41, 42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen:

- På høstens foreldremøte gjøres foreldrene kjent med bla.:
 - Barnehageloven § 41, 42 og 43: Der står det bla. at barn ikke skal oppleve å bli utsatt for krenkelser i barnehagen. Vi plikter å legge til rette for et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn. Et miljø som fremmer barns trivsel, helse, lek og læring.
 - Hvordan melde fra? Vi bruker egne skjemaer og sammen med foresatte finner vi veien videre i den enkelte sak.
- Samarbeidsutvalget (SU) går gjennom «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø» på første møte etter nyvalg.
- Vi gjennomfører Utdanningsdirektorats foreldreundersøkelse i januar. Resultatene drøftes i styret, SU og i personalgruppa. Det lages felles målsettinger, som gir fokus fremover.
- Vi vurderer jevnlig egen praksis knyttet til aktivitetsplikten og hvordan vi følger dette opp.
- Barnehagen bruker bl.a. verktøyene «Samtalesirkel» og «Hjerteprogrammet», som forebygging og hjelp til barna når konflikter oppstår.
- Avdelingene gjennomfører «Barnebarometer» flere ganger gjennom året. Verktøyet skal være med på å sikre at hvert enkelt barn blir sett, hørt og får den beste hverdag og utvikling i barnehagen.
- I forkant av foreldresamtaler, gjennomføres observasjoner og samtaler med barnet (avhengig av alder).
- Vi ha jevnlig observasjoner og samtaler i hverdagssituasjoner og -aktiviteter med barna.

Vurdering

Barnehagen utvikles gjennom jevnlig å vurdere det pedagogiske arbeidet. Ved å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Foreldreundersøkelsen og andre kartlegginger er viktige data for barnehagen i vurderingsarbeidet. Barnehagen har flere metodiske verktøy i vurderingsarbeidet, blant annet brukes pedagogisk analyseverktøy som PA og ulike metoder for pedagogisk dokumentasjon som for eksempel bilder fra aktiviteter og rutinesituasjoner i hverdagen eller korte praksishistorier. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon kan den pedagogiske dokumentasjonen være et verdifullt utgangspunkt for felles refleksjon og samtaler om arbeidet, som kan danne grunnlag for å utvikle stadig bedre praksis.

Progresjon

Barnehagen skal hver dag legge til rette for at alle barn får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Progresjon i barnehagen handler om at leken og det pedagogiske innholdet er i utvikling, slik at alle barn får møte nye utfordringer som vekker nysgjerrighet, lærelyst og utforskertrang.

Progresjon skal knyttes til prosesser i lek og opplevelser, og ikke til fastsatte læringsmål. Vi tilrettelegger for progresjon ved å tilpasse innhold, arbeidsmåter, leker og materialer ut fra barnas alder, modenhet, erfaringer og interesser. Det fysiske miljøet utvikles i takt med barnegruppens behov, slik at det inviterer til utforskning, lek og læring.

I vårt vurderingsarbeid reflekterer vi over hvordan vi legger til rette for progresjon i praksis, både når det gjelder pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av det fysiske miljøet (Rammeplanen, 2017, s. 44).

Plan for arbeidet

I årsplanen har vi skissert noen tema og fokusområder innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud for barn og foreldre. Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon:

- Foreldrerepresentantene i SU bidrar med forslag og innspill til årsplanen for kommende år og godkjenner denne.
- Barnehagen bruker årshjul hvor de ulike oppgaver og ansvar står oppført.
- Vi gjennomfører barnebarometer, for å sikre oss at barna blir sett av de voksne, samt at de har et trygt og godt barnehagemiljø.
- To ganger årlig evaluerer vi hvordan vi ligger an i forhold til årsplanen.
- Vi evaluerer egen praksis på leder- og avdelingsmøter.
- Ulike arrangement (FN/høstfest, nissefest, mangfoldsuke, påske osv) evalueres fortløpende.
- Barnehagen gjennomfører foreldreundersøkelse en gang i året.

